

Ordenen Det giftige kors, Crux Vene-ni-fera, er den høyeste utmerkelse innen norsk farmasi.

Ordenen ble første gang delt ut i 1924 og hadde tre grader: Ridder, Kommandør og Storkors. Etter at statuttene ble endret i 1990, er det bare en grad: Ridderkors.

Ordenen tildeles for fremragende innsats for norsk farmasi.

Vedkommende må ha markert seg innen farmasien over en lengre tidsperiode og fylle minst ett av følgende kriterier:

- Gitt et betydelig bidrag til faglig utvikling av et område innen farmasien eller nærliggende fagområder
- Vist spesielt aktivt engasjement innen farmasøytisk foreningsvirksomhet
- Engasjert seg spesielt for å markedsføre farmasien i samfunnet
- Gjort en betydelig innsats for farmasien innen forskning, undervisning eller formidling

Dette er alle viktige kriterier som er like aktuelle i dag som når kriteriene ble nedfelt.

Så over til tildeling av Det giftige kors for 2023.

Styret har gjort en grundig vurdering av egnede kandidater både blant de som har blitt nominert i år, og blant de som har vært nominert de senere årene.

Styret har vært unisont ening om årets tildeling, og har besluttet å dele ut to Giftige kors i år. Dette har styret gjort ved et par ganger tidligere når det har vært særs gode grunner for det, slik det har vært i år.

Tildeling 2023

God tilgang til farmasøyter i hele landet vårt er viktig for å sikre befolkningen tilstrekkelig tilgang til farmasøytisk ekspertise og nødvendige legemidler. Frem til 1994 var det kun mulig å utdanne seg cand. pharm. ved UiO, men behovet for farmasøyter var stort, spesielt i distriktene.

Personene som i år tildeles Det Giftige Kors har i år hylles for sin mangeårige innsats for etablering av flere studieplasser innen farmasi, henholdsvis i Nord og i Vest, og således ha bidratt til flere farmasøyter også i landsdeler som har slitt med rekruttering. Det bidrar til NFS sin visjon om farmasøyter overalt.

Begge personene karakteriseres av engasjement sitt, evne til ikke å gi opp og være løsningsorienterte. Kandidatene har gjennom lange yrkesliv frontet behovet for farmasøyter og satt dype spor etter seg gjennom farmasistudiene de har vært med å etablere og ledet.

Hun har spilt en helt sentral rolle i etablering farmasistudiet i Tromsø i 1994.

Han har spilt en helt spesiell rolle for etablering av farmasistudiet i Bergen i 2003.

Nå vet sikkert de aller fleste av dere hvem det er snakk om?

Det er meg en stor glede å meddele at Det Giftige Kors 2023 tildeles **Thrina Loennechen** og **Svein Haavik** for deres inn innsats for etablering av farmasistudiet i henholdsvis Tromsø (i 1994) og i Bergen (i 2003).

Om Thina

Thrina har i stor grad styrket farmasien i Nord:

- Thrina ble uteksaminert som cand. pharm. i 1979 og har sin doktorgrad innen farmakologi ved UiO i 1983.
- Gjennom arbeidet i «Interimstyret for farmasi» deltok hun aktivt i arbeidet med å få opprettet farmasistudiet i Tromsø. Etter en lang og hard kamp, ble det første farmasikullet ved Institutt for farmasi ved UiT tatt opp høsten 1994. Thrina var sentral i dette arbeidet.
- I 1995 ble hun professor og i 1996 ble hun ansatt ved Institutt for farmasi ved UiT.
- Sammen med kollegaer bygget hun opp undervisning i farmakologi og farmakoterapi, med sterkt innslag av klinisk farmasi. Thrina var visjonær og forstod tidlig at farmasøyter måtte bli mer pasient- og kundeorientert. For å få dette til, så hun tidlig til klinisk farmasi i Storbritannia, og opprettet et nært samarbeid med klinikerne ved universitetssykehus i Tromsø. Dette tette samarbeidet satte sitt særpreg på farmasistudiet i Tromsø, med sterkt fokus på problembasert læring og klinisk farmasi.
- Hun tok også selv en master i «Clinical Pharmacy Teaching» ved University of Leeds i 2004.
- I 2005 ble Thrina ansatt som instituttleder ved Institutt for farmasi, en stilling hun hadde i hele 12 år. Å lede vitenskapelige ansatte med sterke meninger er utfordrende, men Thrina likte dette. Hun sørget også for å rekruttere vitenskapelige ansatte med internasjonal bakgrunn, for å fremme internasjonalisering og utveksling. Som instituttleder har hun bidratt til både utdanning av fremtidsrettede farmasøyter og farmasøytisk forskning.
- I 2012 fikk hun etablert etablere et 3+2-årige bachelor- og masterprogram i farmasi ved UiT, noe hun var en sterk pådriver for. Thrina ledet instituttet og de ansatte trygt gjennom denne lange og omfattende prosessen med stødig hånd.
- Hennes kompetanse og lange lederskap ved instituttet har ikke gått upåaktet hen, og medførte også til at hun satt fire år som dekan ved det Helsevitenskapelige fakultet ved UiT (2018 – 2021), som den første med farmasøytisk bakgrunn.

Thrina, du har vært en markant skikkelse innen farmasien gjennom hele din 40-årige akademiske karriere. Du har bidrag til faglig utvikling av farmasien, spesielt i Nord, og har etterlatt deg varige spor.

Du har bidratt til NFS sin visjon om farmasøyter overalt.

Gratulerer så mye med denne utmerkelsen!
